

DUVARDAKİ YAZI
DÜNYANIN SİMGESEL SINIR SİSTEMİNE SALDIRI*

Çev:Jale Işık AYGÜN**

Die Schrift an der Wand
Der Angriff auf das symbolische Nervenzentrum der Welt

In seinem Artikel bringt der Philosoph Peter Sloterdijk das aktuelle Geschehen vom 11. Septmeber in den USA mit drei Mythen der jüdisch-christlichen Tradition in Verbindung und fordert gleichzeitig sowohl die westliche Welt als auch die USA zur Ausgewogenheit auf.

.....

Dünya Ticaret Merkezi'ni yerle bir ederek Pentagon'a ağır hasar veren İslamcı militanlar, kazandıkları zaferle yeni bir çatışma alanını da tanıtmış oldular: Avrupalıların ve Amerikalıların beyinlerinin sağ yarısındaki savaşı.

* Peter Sloterdijk, Filozof Peter Sloterdijk'in bu metni ilk olarak Focus dergisinde yayımlanmıştır., Kulturchronik 6 2001, Bonn 2001. s. 10-11

** Öğr.Gör., İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü.

Batı Dünyası'nın bazı primer güç simgelerini hedef alan bu kişiler, yıkıcı saldırılarıyla uyumsuzlukların belli bir türünde artık amacın rakibe salt fiziksel hasar vermek değil, onun narsist mekanizmasının simgesel sinir sistemini de vurmak olduğunu kanıtladılar.

11 Eylül 2001 tarihinden beri herkesin dilinde dolaşan ancak henüz hiçbir analizle tanımlanamamış terörün bu yeni niteliği de silah ile hedef arasındaki konumun farklılaşmasından kaynaklanmaktadır. Felaketin hızla ve tüm ayrıntılarıyla medyadan yansıtılmasının ardından kaçırılan uçaklar saldırıya maruz kalanların beyinlerinde devasa kraterler açtılar. Bir anda tüm Batı Dünyası yalnızca beynin sağ yarısıyla verilen tepkilerin baskın olduğu bir alana dönüştü.

Binalarda ve uçaklarda feci bir biçimde yaşamlarını yitirenler dışındaki uzun vadeli en büyük kayıp, Batı uygarlığına özgü spesifik bir kültürleme göstergesi sayılan ölçülülük zihniyetidir. Ancak şu an, neredeyse çaresiz küçük bir azınlık bunu korumaya çalışmaktadır. Oysa beynin sağ yarısının aktörleri her yerde siyasi olayların uygun koşullarından yararlanmaya başladılar bile: Savaş yanlısı tepkiler, patriarkal yakınlaşmalar, bilinçsizce savaş düşüncesi etrafında bütünleşme, köşe yazarları ve metafizik, savaş heyecanına kapılma arzusu – ve ölçülü davranmaya yönelik her türlü çağrıya karşı duyulan nefret. Bu konuyla ilgili soğuk bir de söylenti dolaşüyor etrafta. Şu an, “Bu savaş demektir” diyen beyler, hiç kuşkusuz bu sözün durağan konjonktüre hız kazandırabilecek son çare olduğunun farkındalar.

Batı'nın yine eski Batı olarak kalması gerekiyorsa, yapılacak ilk iş, beynin hasara uğramış sağ yarı küresini yeniden denetim altına almak olacaktır. Bunun için de bu güncel olayın mitolojik boyutlarına bir göz atmakta yarar vardır. İslamcı saldırganlar Yahudi - Hıristiyan geleneğine ait iki temel miti bir anda ele geçirerek içeriklerindeki mantık dizgesini de tersine çevirdiler. Davut peygamber ile Calut arasındaki mücadele ile ilgili söylenceyi Arapların denetimine verdiler; böylece zayıf savaşçının ilginç silahıyla kötü olarak görünmesine, dolayısıyla da Calut'un iyi dev'e dönüşmesine neden oldular. Eylemciler bu evirtim hilesiyle Batı Dünyası'nın töresel kaynaklarına ağır bir darbe indirdiler - zayıf, iyi, güçlü, kötü kavramlarının yine eski anlamlı dizgeye kavuşması uzun zaman alacak gibi görünüyor.

Saldırganların günümüzdeki Babil'in ikiz kulelerinin yerle bir edilmesini, intikam güden dışlanmışların Tanrıların pervasızlığına yönelik yeni bir uyarısıymış gibi göstererek Babil kulesiyle ilgili söylenceyi Arapça yorumlamak amacıyla aşırımları da bir o kadar endişe vericidir. Ancak saldırganlar fiziksel ve mental yaralarımızı daha da derinleştirecek üçüncü bir söylenceyi henüz ele geçiremediler - kastettiğim, başına buyruk Baltazar'ın düşürülmesinden bir gece önce uyarı niteliğindeki, duvara ateşle yazılan yazıyı okuyamamasına ilişkin İncil'de yer alan anlatıdır.

ABD'nin övünç kaynağı ikiz kulelerin duvarlarındaki alev öbeklerini de bir işaret olarak, kaygın, kırılmış ve de artık 3. olmaktan çıkmış dünya ile ilişkilerimizdeki kökten hatalı tutumuzu ima eden uyarı imgeleri olarak okumamız gerekmiyor mu? "Düşmanlarınızı sevin" sözüyle, siyasi ve felsefi içerikli

“Düşmanlarımızı kendimiz yaratırız” ifadesinin ortak bir görüşü yansıttığını fark etmenin zamanı gelmedi mi? Batı demokrasisinin, insanın düşmanlarına karşı da sorumluluk taşıdığı bir yaşam biçimi olduğunu hala anlayamadık mı? - çünkü; düşmanımızda yansıyan kendi fiili pratiklerimizdir. Hegel, bir kişinin eyleminin bir başka kişinin de eylemi sayılacağını, boş yere mi söylemişti. Bu tür dramatik olayların özünde incinmiş bilincin yeniden kabul görme savaşımının yattığını kavrayamadık mı hala?

Aslında, beynin sağ yarısıyla heyecanlanmış, yanlış duygulanımlara kapılmış, eleştirilemez duruma gelmiş ve yanlış bilgilendirilmiş bir US - Amerika'nın, töresel kültürün yalın ve de güvenilir temel bilgilerini göz ardı ettiği sürece daha çok hataları yapacağından ve nedeni olacağı korkunç tehlikelerin yönünde koşmaya devam edeceğinden korkmalıyız.

Bugün dünyanın geleceğinin, ilk denemesi başarısızlıkla sonuçlandığı için ateş yazısına sinirden çılgına dönmüş bir biçimde bakan okuma özürü Baltazar'a benzer bir adamın ellerinde olduğunu endişeyle izliyoruz. Daha kaç kez, denemesine fırsat verilecek acaba?